

dostavio fakture za plaćanje, a tuženi nije istu platio, prema odredbi člana 53. Bečke konvencije, stoji obaveza tuženog da plati dug po predmetnom računu.

Prema pravilu iz člana 53. Bečke konvencije, prodavac je dužan da na način predviđen ugovorom i Konvencijom isporuči robu, preda dokumente koji se na robu odnose i prenese svojini na robi, a kupac shodno pravilu iz člana 53. se obavezuje da isplati cijenu i preuzme isporuku onako kako je to predviđeno ugovorom i Konvencijom.

Pravilno je utvrđenje prvostepenog suda da Bečka konvencija ne reguliše institut zastare, tako da se u pogledu prigovora zastare koju je istakao tuženi ne mogu primijeniti pravila iz Bečke konvencije. Konvencijom o zastari potraživanja u oblasti međunarodne kupoprodaje robe ("Službeni list SFRJ" – Međunarodni ugovori broj 5/78), koja se u Bosni i Hercegovini odnosno Republici Srpskoj primjenjuje na osnovu notifikacije o sukcesiji, propisan je zastarni rok od četiri godine (član 8). Italija nije pristupila ovoj Konvenciji, tako da se ne mogu primijeniti pravila koja predviđa ova Konvencija u pogledu rješenja prigovora zastare u ovom predmetu.

Međutim, žalba tužioca osnovano ukazuje da je pogrešan zaključak prvostepenog suda da se na sporno pitanje zastare utuženog potraživanja ima primijeniti unutrašnje pravo, odnosno odredba člana 374. ZOO. Prema odredbi člana 20. stav 1. tačka 1. Zakona o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima ("Službeni list SFRJ" br. 43/82), ako nije izabrano mjerodavno pravo i ako posebne okolnosti slučaja ne upućuju na drugo pravo, kao mjerodavno pravo primjenjuje se za ugovor o prodaji pokretnih stvari, pravo mjesta gdje se u vrijeme prijema ponude nalazilo prebivalište odnosno sjedište prodavca.

Nesporno je da je u pitanju prodaja pokretnih stvari, i da se u vrijeme ponude sjedište prodavca nalazilo u Italiji, te u skladu sa odredbom člana 20. stav 1. tačka 1. navedenog zakona, s obzirom da nije izabrano mjerodavno pravo, niti posebne okolnosti slučaja ne upućuju na drugo pravo, kao mjerodavno pravo ima se primijeniti pravo mjesta sjedišta prodavca, u ovoj pravnoj stvari tužioca, dakle pravo Republike Italije.

Prvostepeni sud je pribavio sadržaj Italijanskog građanskog zakonika (Code civile), u dijelu koji reguliše pitanje zastare potraživanja, prema kome se na odnose dužnik – povjerilac kao dvije kompanije, treba primijeniti desetogodišnji rok zastare iz člana 2946. Građanskog zakonika. Potraživanje tužioca je po računu 6714 od 29. 7. 2009. godine sa valutom plaćanja od 60 dana, a to je 29. 9. 2009. godine, tužba u predmetnoj pravnoj stvari podnijeta je 16. 1. 2013. godine, pa primjenom odredbe člana 2946. Građanskog zakonika Republike Italije, evidentno je da potraživanje tužioca nije zastarjelo, pa je tuženi u smislu odredbe člana 53. Bečke konvencije obavezan da tužiocu isplati iznos od 16.336,13 EUR u protuvrijednosti od 31.950,69 KM.

Prof. Dr. Zlatan Meškić / Mag. Branka Skoko

Die Anwendung des Wiener Kaufrechts vor den Gerichten in Bosnien und Herzegowina

(Zusammenfassung)

In der Rubrik "Vorschriften und Materialien" werden jeweils Rechtstexte von allgemeinem Interesse für die Region vorgestellt. In dieser Ausgabe der NPR handelt es sich dabei um Entscheidungen des Handelsgrundgerichtes und des Höheren Handelsgerichts in Banja Luka, die erstmals im Rahmen einer von der IRZ und dem dortigen Zentrum für Richter und Staatsanwaltsschulung der Republika Srpska organisierten Veranstaltung in Banja Luka im Jahre 2016 von der Richterin Mr. Branka Skoko vorgestellt wurden.

Bei ihnen handelt es sich gleichzeitig um die ersten bekanntgewordenen Gerichtsentscheidungen in Bosnien und Herzegowina, in denen das Wiener Kaufrecht angewandt wird. Dieses wird in der Praxis der Gerichte von Bosnien und Herzegowina stark vernachlässigt, obwohl es das wichtigste internationale Übereinkommen im Bereich des Schuldrechts darstellt, und das ehemalige Jugoslawien nicht nur Konventionsstaat, sondern auch stark an der Erarbeitung des Konventionstextes beteiligt war. Das Übereinkommen wurde später von Bosnien und Herzegowina durch Sukzessionserklärung übernommen. Das Ziel dieses Beitrags ist es, die gute Praxis der Gerichte, die erkannt haben, dass das Wiener Kaufrecht anzuwenden ist, vorzustellen. Außerdem wird ausgeführt, dass diese die Anwendung des Abkommens in den genannten Entscheidungen vorbildlich begründet haben.

Razno

Centar za edukaciju sudija i tužilaca FBiH – pravni okvir, stanje i perspektive

Mr. sci. Arben Murtezić

Dr. sci. iur. Davor Trlin

Sredinom 2003. godine, entitetskim zakonima¹ koji su doneseni u praktično identičnim tekstovima su, kao javne ustanove, uspostavljeni Centar za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Centar FBiH) i Centar za edukaciju sudija i tužilaca u Republici Srpskoj (u daljem tekstu: Centar RS). Ovim je

¹ Zakon o Centru za edukaciju sudija i tužilaca FBiH ("Službene novine FBiH", br. 24/02, 40/02, 59/02 i 21/03) i Zakon o Centru za edukaciju sudija i tužilaca Republike Srpske ("Službene novine RS", br. 49/02 i 77/02).

praktično započeo proces organizovane edukacije sudija i tužilaca u Bosni i Hercegovini, a navedene ustanove su postali glavni nosioci stručnog obrazovanja pravnika u Bosni i Hercegovini. Centar FBiH i Centar RS od samog početka do danas svakodnevno saraduju, i praktično i formalno, u istom pravnom okviru i sa zajedničkim ciljevima i zadacima, tako da, iako je ovaj tekst pisan iz perspektive Centra FBiH, sve navedeno se u najvećoj mjeri odnosi i na Centar RS.

Dakle, dvije osnovne funkcije Centra FBiH posebno su značajne za obezbjeđenje nezavisnog, nepristrasnog i profesionalnog obavljanja sudske odnosno tužilačke funkcije, a to su: obuka sudija i tužilaca, te nastave za početnu obuku osoba koje se namjeravaju baviti profesijom sudije ili tužioca. Obavezan i djelimično formalan karakter obuke koju organizuje Centar ogleda se i kroz zakonom propisano izdavanje uvjerenja o uspješno završenoj početnoj obuci, te uvjerenja o ispunjenim minimalnim uvjetima stručnog usavršavanja. Isto tako, zakonski je predviđeno i usvajanje godišnjeg programa početne obuke i programa stručnog usavršavanja, čiji nacrt izrađuju stručnjaci Centra, prvenstveno na osnovu iskazanih potreba nosilaca pravosudnih funkcija, prijedloga partnerskih organizacija, te obaveza koje proizlaze iz različitih strateških dokumenata (npr. Izvještaj o napretku Evropske komisije, Strategije razvoja sektora pravde itd.). Konačan tekst programa usvaja Upravni odbor Centra, a odobrava VSTV. Posljednjih nekoliko godina broj planiranih aktivnosti kreće se između 150 i 180, a ukupan broj učesnika prelazi 1000. S obzirom na vrlo ograničen budžet, te navedeni veliki broj aktivnosti, saradnja s međunarodnim organizacijama je neizostavan segment prilikom realizacije edukativnih aktivnosti. S tim u vezi, dugogodišnji partneri Centra su: USAID, IRZ, OPDAT, Ambasada Francuske, OSCE, ODIHR, UNDP, UNFPA, Evropska banka za obnovu i razvoj, CLDP, Vijeće Evrope, AIRE Centar, te druge relevantne međunarodne organizacije.

Takođe, Centar implementira Srednjoročnu strategiju početne obuke i stručnog usavršavanja sudija i tužilaca za period 2017–2020, koja je plod samostalnog rada stručnjaka Centra FBiH i Centra RS, te je kao takva zajednički i usvojena.

Strategijom je, između ostalog, predviđeno uspostavljanje: uže saradnje s visokoškolskim ustanovama, srodnim institucijama u drugim zemljama te drugim relevantnim institucijama u Bosni i Hercegovini. U tom pogledu već su napravljeni važni koraci. Tako su potpisani i memorandum o saradnji sa Pravnim fakultetom Univerziteta u Sarajevu i Američkim univerzitetom u Bosni i Hercegovini. Dalje, formalizovana je i dugogodišnja saradnja sa pravosudnim akademijama Republike Turske i Kraljevine Holandije. Usaglašeni su i nacrti sporazuma sa svim institucijama koje se bave obukom policijskih službenika, a koji će biti potpisani najdalje do kraja godine.

Pored obavljanja osnovne funkcije Centra, posebna pažnja je posvećena i podizanju svijesti u široj zajednici o određenim pojavnim oblicima kriminala, kao što su kompjuterski kriminal ili nedozvoljena trgovina umjetninama. S tim u vezi, seminari na ove teme praćeni su odgovarajućim saopštenjima na konferencijama za novinare koje su rezultirale značajnom pažnjom javnosti.

U vezi s navedenim je i namjera Centra da u budućem periodu u značajnim stručnim publikacijama, kao što je Nova pravna revija, periodično objavljuje prikaze važnijih seminara i konferencija s fokusom na otvorena pitanja i probleme u praksi. Na ovaj način će se akademskoj zajednici i drugim potencijalnim autorima stručnih i naučnih radova ukazati na potrebne i moguće pravce rada i istraživanja, a koji bi bili od višestruke koristi.

Mag. Arben Murtezić
Dr. Davor Trlin

Zentrum für die Fortbildung von Richtern und Staatsanwälten der Föderation BiH – Rechtlicher Rahmen, aktueller Stand und Perspektiven

(Zusammenfassung)

In diesem Beitrag wird über die Tätigkeit des Zentrums für die Fortbildung von Richtern und Staatsanwälten in der Föderation Bosnien und Herzegowinas berichtet. Hierzu wird einleitend der rechtliche Rahmen der Tätigkeit des Zentrums vorgestellt. U.a. wird berichtet, dass das Zentrum seit 2003 besteht und eine regelmäßige Zusammenarbeit mit der IRZ unterhält.